

Súd:	Najvyšší súd SR
Spisová značka:	3Tdo/5/2020
Identifikačné číslo spisu:	3816010679
Dátum vydania rozhodnutia:	07.04.2020
Meno a priezvisko:	JUDr. Martin Bargel
Funkcia:	sudca
ECLI:	ECLI:SK:NSSR:2020:3816010679.1

UZNESENIE

Najvyšší súd Slovenskej republiky v senáte zloženom z predsedu JUDr. Martina Bargela a sudkýň JUDr. Jany Serbovej a JUDr. Ivetty Macejkovej PhD, LL.M. na neverejnom zasadnutí konanom 7. apríla 2020 v Bratislave, v trestnej veci obvineného L. I. pre prečin usmrtenia podľa § 149 ods. 1 Trestného zákona, prejednal dovolanie podané generálnym prokurátorom Slovenskej republiky proti rozsudku Krajského súdu v Trenčíne, sp. zn. 23To/117/2018 z 21. januára 2019 a takto

rozhodol:

Podľa § 382 písm. c) Trestného poriadku dovolanie generálneho prokurátora Slovenskej republiky o d m i e t a.

Odôvodnenie

Okresný súd Partizánske rozsudkom, sp. zn. 1T/17/2017 z 30. mája 2018 rozhodol tak, že obvineného L. I. uznal za vinného zo spáchania prečinu usmrtenia podľa § 149 ods. 1 Trestného zákona na skutkovom základe, že

- ako osoba disponujúca Povolením na výrub dreva, z ktorého mu vyplývala povinnosť pri ťažbe dreva zabezpečiť nevykonávanie činnosti pod vplyvom alkoholu, používanie správnych technologických postupov a používanie predpísaných ochranných pracovných pomôcok, dňa 22.06.2015 od 09:30 hod. za pomoci poškodeného U. M., nar. XX.XX.XXXX, vykonával ťažbu dreva v k. ú. Y., okres P., v časti „ K." po požití alkoholu, bez oprávnenia na obsluhu motorovej pily, bez použitia predpísaných ochranných pracovných prostriedkov a nesprávnym spôsobom tak, že spíľoval za použitia motorovej pily spoločne s poškodeným U. M. stromy, pričom nezabezpečil, aby sa tie po oddelení kmeňa od stromu zvalili na zem, odpílené stromy neuvolňoval bezodkladne a počas uvoľňovania stromov nezabezpečil, aby sa poškodený U. M. nenachádzal v ohrozenom priestore a aby používal ochranné pracovné prostriedky a po skutku mu bolo nameraných 0,25 mg/l alkoholu v dychu, v dôsledku čoho v čase okolo 12:30 hod., keď vyťahoval už spílený strom zo strmého terénu na lesnú cestu pomocou oceľového lana, kladky navijaka umiestneného na radlici poľnohospodárskeho kolesového traktora zn. Zetor Super 50, EČ: N., došlo k spadnutiu už spíleného stromu, ktorý bol spílený od pňa a ktorého vrchná časť sa opierala o iné, tam stojace stromy, smerom hore svahom k lesnej ceste, kde sa v tom čase nachádzal poškodený U. M., ktorého padajúci strom zasiahol do ľavej zadnej temennej oblasti

hlavy, následkom čoho spadol na zem a kmeň stromu zavalil jeho telo, čím menovaný utrpel okrem iného početné zlomeniny rebier, roztrhnutie medzirebrového svalstva vľavo, trhliny v oblasti hilu ľavých pľúc a sleziny, hlbokú trhlínu pečene, trhliny a pomliaždenie črevného úponu vľavo, roztrhnutie a pomliaždenie ľavého ohybu hrubého čreva, čo viedlo k významným krvným stratám do dutiny brušnej a hrudnej a k vzniku úrazovo - krvácavého šoku a bolo bezprostrednou príčinou jeho smrti, čím obžalovaný porušil ustanovenie § 12 ods. 2 písm. d/, f/, k/, § 16 ods. 1 písm. a/ zákona č. 124/2006 Z. z. O bezpečnosti a ochrane zdravia pri práci a o zmene a doplnení niektorých zákonov v znení neskorších predpisov, ustanovenie § 1 písm. k/, § 3 ods. 1, Prílohy č. 2 v bodoch č. 2.1, 2.2.8., 4.4.3. Vyhlášky MPSVR SR č. 46/2010 Z. z., ktorou sa ustanovujú podrobnosti za zaistenie bezpečnosti a ochrany zdravia pri lesnej práci a podrobnosti o odbornej spôsobilosti na výkon niektorých pracovných činností a na obsluhu niektorých technických zariadení.

Za to súd prvého stupňa obvinenému uložil podľa § 149 ods. 1 Trestného zákona, s použitím § 38 ods. 2 Trestného zákona trest odňatia slobody vo výmere 1 (jeden) rok, výkon ktorého obvinenému podľa § 49 ods. 1 písm. a), § 50 ods. 1 Trestného zákona podmienene odložil na skúšobnú dobu 20 mesiacov.

Krajský súd v Trenčíne ako súd odvolací, rozhodujúci na podklade odvolania podaného obvineným, rozhodol rozsudkom pod sp. zn. 23To/117/2018 z 21. januára 2019 tak, že podľa § 321 ods. 1 písm. c), písm. d) Trestného poriadku zrušil rozsudok súdu prvého stupňa v celom rozsahu s tým, že podľa § 322 ods. 3 Trestného poriadku s poukazom na § 285 písm. b) Trestného poriadku obvineného oslobodil spod obžaloby Okresnej prokuratúry v Prievidzi, sp. zn. 2Pv/400/15/3307-40 z 8. novembra 2016 pre skutok, ktorého sa dopustil tam podrobne opísaným spôsobom.

Proti rozsudku krajského súdu označeného v predchádzajúcom odseku podal dovolanie generálny prokurátor Slovenskej republiky, a síce z dôvodu podľa § 371 ods. 1 písm. i) Trestného poriadku.

V podanom dovolaní generálny prokurátor argumentoval v prvom rade s poukazom na to, že sa krajský súd skutočným významom § 2 ods. 12 Trestného poriadku, ako aj § 285 písm. b) Trestného poriadku neriadil dostatočne dôsledne, na podklade čoho dospel k nesprávnemu právnemu posúdeniu skutku. Odôvodnenie rozsudku krajského súdu v tej časti, v ktorej predpokladá, že osoby vykonávajúce činnosť pri svojpomocnej príprave dreva nemajú absolútne žiadne vedomosti, resp. znalosti z oblasti právnych predpisov týkajúcich sa takejto činnosti, je nelogické a v rozpore s princípom všeobecnej prevenčnej povinnosti tak, ako je táto upravená v § 415 a nasl. Občianskeho zákonníka. Krajský súd takisto nesprávne vyhodnotil skutočnosť, že obvinený po uviazaní stromu k navijaku poškodeným M. videl, že tento sa nachádzal v primeranej vzdialenosti od miesta ťažby a spustil navijak, pričom sa už len sústredil na ťahanie samotného stromu a preto nemal dôvod sledovať ďalší pohyb poškodeného U. M. a musel sa spoliehať len na to, že tento ostal na svojom mieste. Je totiž nepochybné, že obvinený mal počas celého priebehu vyťahovania zakliesneného stromu povinnosť presvedčiť sa, že pri vykonávanej práci nemôže dôjsť k ublíženiu na zdraví inej osobe, pričom pokiaľ sa venoval len vedeniu traktora a opomenul sledovať poškodeného, je spôsobené ublíženie na zdraví otázkou výlučne jeho zodpovednosti a jeho tvrdenie, že poškodeného nevidel, ho nezbavuje zodpovednosti. Jeho povinnosťou totiž bolo mať ťahaný kmeň na očiach, aby aj v prípade, ak by sa nielen poškodený, ale aj akákoľvek ďalšia osoba dostala do priestoru vykonávaných prác, v ktorom hrozilo nebezpečenstvo úrazu, prerušiť ich vykonávanie. Obvinený však konal presne naopak - nevenoval pozornosť tomu, čo sa deje v mieste manipulácie so stromom a vôbec nemal prehľad o tom, kam sa strom posúva. Pokiaľ by totiž mal o tom prehľad, s určitosťou by nebol ťahal zakliesnený strom v čase, keď do priestoru vstúpil poškodený. Pre posúdenie zodpovednosti obvineného sú pritom dôležité skutočnosti vyplývajúce z výpovedí svedkov Y., B. a P., ktorí uviedli, že poškodeného zasiahol priamo kmeň stromu a nie jeho konár tak, ako to uviedol obvinený. S uvedeným sa však krajský súd vôbec nevysporiadal, pričom generálny prokurátor v tejto súvislosti poukázal na správny skorší právny záver vyjadrený v právnej vete súdu prvého stupňa, a to v dôsledku príčinnej súvislosti medzi konaním obvineného a spôsobeným následkom. Rovnako je podstatnou i tá skutočnosť, že obvinený ako predseda miestneho urbárskeho spoločenstva vo viacerých prípadoch vydával záujemcom o drevo povolenie na samovýrob dreva tak, ako tomu urobil aj vo svojom prípade. Poznal pritom obsah poučenia nachádzajúcom sa na príslušnom povolení, ktoré okrem iného

obsahuje aj poučenie o tom, že bezpečnosť a ochrana zdravia pri práci vyžaduje od osôb vstupujúcich na pozemky v užívaní organizácie povinné dodržiavanie aj nevykonávania činnosti pod vplyvom alkoholických nápojov, iných omamných látok, alebo prípravkov, používať správne technologické postupy a zároveň používať aj predpísané ochranné pracovné pomôcky, ako aj stroje a zariadenia spôsobilé na prevádzku, ktoré majú platné technické aj odborné prehliadky a skúšky. Obvinený mal vedomosť o tom, že pri práci nesmie požívať alkohol, no napriek tomu ho požíval, čo malo iste vplyv na jeho ostražitosť, predvídavosť a v konečnom dôsledku aj spôsobený následok. Naviac, dychová skúška bola vykonaná so značným odstupom a je predpoklad, že v čase spáchania skutku bola koncentrácia alkoholu v dychu obvineného ešte vyššia. Preto sa javí nesprávnym aj ten záver krajského súdu, ktorý uviedol, že dodržiavanie predpisov o správnych pracovných postupoch a bezpečnosti a ochrany zdravia pri práci zo strany obvineného nie je možné vyžadovať, nakoľko dotknutú činnosť vykonáva len „v malom“. V tejto súvislosti generálny prokurátor opätovne poukázal a znovu vyložil obsah § 415 Občianskeho zákonníka, pričom osobitne zdôraznil, že je výlučne na obvinenom, ak si nedal drevo vyťažiť špecializovanou organizáciou, resp. inou na to školenou osobou a sám sa vystavil riziku, že akýkoľvek škodový následok bude znášať on ako osoba vykonávajúca činnosť, na ktorú je potrebné mať oprávnenie a povolenie, čo ostatne skonštatoval aj súd prvého stupňa. Obvinený svoju vedomosť o uvedených povinnostiach potvrdil svojím podpisom na povolení o samovýrobe dreva, nakoľko takto pôsobil ako zástupca lesného spoločenstva. Na ich nedodržanie v konečnom dôsledku poukázal aj znalec doc. Ing. U. F., PhD. v predloženom znaleckom posudku, pričom konkrétne porušenia týchto povinností aj podrobne opísal. Rovnako prokurátor poukázal na konštatovanie súdu prvého stupňa, podľa ktorého obdobne ako pri vedení motorového vozidla na motorových komunikáciách sa požaduje vodičské oprávnenie napriek tomu, že by vedenie motorového vozidla zvládla aj osoba bez vodičského oprávnenia; zároveň sa však na ňu takisto vzťahujú povinnosti vyplývajúce z príslušných právnych predpisov o cestnej premávke. Ak osoba obsluhuje motorovú pílu bez oprávnenia, a to aj vo voľnom čase, (pričom sa jedná zároveň o vec nebezpečnej povahy z titulu jej účinnosti), vzťahujú sa na ňu aj ustanovenia právneho predpisu o bezpečnom postupe pri práci s týmto zariadením. Je nepochybné, že obvinený pod vplyvom alkoholu nedával dostatočný pozor na okolie a priebeh vykonávaných prác napriek tomu, že vedel, ako sa majú práce pri spracovaní dreva vykonávať. Počas uvoľňovania zakliesnených stromov nezabezpečil, aby sa poškodený nenachádzal v ohrozenom priestore a aby používal ochranné pracovné prostriedky, v dôsledku čoho v priamej príčinnej súvislosti došlo k usmrteniu poškodeného kmeňom padajúceho stromu a to napriek tomu, že mal vedomosť o tom, že odrezané stromy majú zakliesnené kmene. Neurobil pritom nič pre to, aby predišiel škodovému následku. V prípade obvineného nešlo navyše o nováčka v oblasti samovýroby dreva, pretože túto činnosť vykonával už minimálne aspoň 5 (päť) rokov. Ospravedlňovanie konania obvineného, tak ako krajský súd, nie je potom s poukazom na uvedené na mieste, pričom sa javí nekritickým. Formulácia konania obvineného tak, ako je toto podrobne opísané v skutkovej vete obžaloby je pritom obsahovo zodpovedajúce právnej kvalifikácii trestného činu usmrtenia podľa § 149 ods. 1 Trestného zákona. Závažnosť namietaného porušenia zákona tak, ako predpokladá § 371 ods. 5 Trestného poriadku je potom daná v bezprostrednej nadväznosti s touto skutočnosťou.

S poukazom na uvedené generálny prokurátor navrhol, aby Najvyšší súd Slovenskej republiky rozhodol na podklade podaného dovolania tak, že

- podľa § 386 ods. 1 Trestného poriadku vysloví, že rozsudkom Krajského súdu v Trenčíne, sp. zn. 23To/117/2018 z 21. januára 2019 bol z dôvodu uvedeného v § 371 ods. 1 písm. i) Trestného poriadku porušený zákon v § 321 ods. 1 písm. c), písm. d), § 322 ods. 3, Trestného poriadku a § 285 písm. a) Trestného poriadku a v konaní, ktoré mu predchádzalo, v § 2 ods. 12 Trestného poriadku a § 149 ods. 1 Trestného poriadku,
- § 386 ods. 2 Trestného poriadku zruší rozsudok Krajského súdu v Trenčíne, sp. zn. 23To/117/2018 z 21. januára 2019 v celom rozsahu, pričom zruší ďalšie rozhodnutia, ak vzhľadom na zmenu, ku ktorej došlo zrušením, stratili podklad a napokon,
- podľa § 388 ods. 1 Trestného poriadku prikáže Krajskému súdu v Trenčíne, aby vec v potrebnom rozsahu znovu prerokoval a rozhodol.

Obvinený sa k podanému dovolaniu vyjadril prostredníctvom svojho obhajcu, pričom tak urobil písomným podaním doručeným súdu prvého stupňa dňa 9. decembra 2019. Vo všeobecnosti sa stotožnil so závermi prijatými krajským súdom, pričom nad rámec uvedeného dodal, že ťažbu dreva vykonával ako súkromná osoba sám pre seba vo svojom voľnom čase. Ďalej argumentoval aj s poukazom na relevantné ustanovenia Zákonníka práce, nakoľko mal za to, že nespĺňa materiálne podmienky osoby vykonávajúcej závislú prácu, resp. nie je ani subjektom v postavení zamestnávateľa. Z toho dôvodu sa naňho nevzťahujú ani príslušné predpisy o bezpečnosti a ochrane zdravia pri práci. Naviac, jeho skúsenosti z ťažby dreva sú výlučne nadobudnuté svojpomocným výkonom tejto činnosti, ku ktorej nebol nikdy vyučený a neabsolvoval k nej nikdy žiadne školenie ani inú obdobnú vzdelávaciu činnosť. Nie je profesionálnym „lesákom“ a postup pri takejto činnosti odporozoroval výlučne sám priamo pri lesných prácach. Preto nemohol posúdiť jej možný dopad na život a zdravie tak, ako to predpokladá v podanom dovolaní generálny prokurátor. V zostávajúcom rozsahu obvinený len znova podrobne opísal skutkový dej, ktorý viedol k spôsobenému následku, a síce smrti poškodeného M., pričom najmä(a to pomerne obsiahlym spôsobom) ďalej hodnotil a rekapituloval výsledky vykonaného dokazovania. Čo sa nameranej prítomnosti alkoholu v dychu obvineného týka, k tomu stručne skonštatoval, že pred ňou skonzumoval keks Mila, pričom príslušníci Policajného zboru nevykonali tzv. opakovanú dychovú skúšku za účelom potvrdenia skutočnej hodnoty alkoholu v krvi obvineného v čase skutku, nehovoriac o tom, že takto nameraná hodnota 0,25 mg/l alkoholu v krvi obvineného patrí nepochybne pod dolný okraj rozhrania obvykle označovaného ako opitosť. Takisto odmietol aj analógiu generálneho prokurátora vo vzťahu k povinnosti vodiča motorového vozidla disponovať príslušným oprávnením viesť motorové vozidlo na cestných komunikáciách, nakoľko zákon o cestnej premávke sa vzťahuje na všetkých účastníkov cestnej premávky, pričom vodič nesmie ani bez príslušného vodičského oprávnenia vôbec viesť motorové vozidlo. Na opačnej strane, predpisy o ochrane bezpečnosti a zdravia pri práci ukladajú povinnosti len zamestnancom, resp. fyzickým osobám - podnikateľom. Obvinený navyše prejavil ľútosť nad úmrtím poškodeného a dodnes sa nevysporiadal z osobného hľadiska s tým, že ho videl zomierať na vlastné oči. Necíti sa však byť za dotknutý skutok zodpovedným aj v trestnoprávnom zmysle. V zostávajúcom obsahu vyjadrenia k podanému dovolaniu len ďalej zopakoval priebeh skutku, a to riadiac sa v podstate rovnakou argumentáciou ako tou, ktorú prezentoval v konaní pred odvolacím súdom a ktorý si odvolací súd v tom zodpovedajúcej miere osvojil. V závere podaného vyjadrenia k dovolaniu obvinený uviedol, že dôvod dovolania namietaný generálnym prokurátorom nie je podľa jeho názoru splnený; s poukazom na uvedené navrhol, aby Najvyšší súd Slovenskej republiky dovolanie generálneho prokurátora postupom podľa § 382 písm. c) Trestného poriadku odmietol, alternatívne, toto zamietol postupom podľa § 392 ods. 1 Trestného poriadku.

Najvyšší súd Slovenskej republiky ako súd dovolací (§ 377 Trestného poriadku), zistil, že dovolanie bolo podané proti prípustnému rozhodnutiu (§ 368 ods. 2 písm. a/ Trestného poriadku), bolo podané osobou oprávnenou (§ 369 ods. 2 písm. a) Trestného poriadku), v zákonnej lehote (§ 370 ods. 1 Trestného poriadku), na súde, ktorý rozhodol v prvom stupni (§ 370 ods. 3 Trestného poriadku), že dovolanie spĺňa obligatórne a obsahové náležitosti dovolania (§ 374 ods. 1, ods. 2 Trestného poriadku) a že bola splnená aj podmienka predpokladaná v § 372 ods. 1 veta tretia Trestného poriadku, teda obvinený využil svoje právo podať proti prvostupňovému rozhodnutiu riadny opravný prostriedok (§ 372 ods. 1 Trestného poriadku), o ktorom bolo rozhodnuté v jeho prospech.

Dovolací súd konštatuje, že dovolanie je jeden z mimoriadnych opravných prostriedkov v rámci trestného konania, ktorý je spôsobilý privodiť prelomenie zásady nezmeniteľnosti právoplatných rozhodnutí, a preto ho možno aplikovať iba v prípadoch, ak to je odôvodnené závažnosťou pochybenia napadnutého rozhodnutia súdu. Požadovaný jeden opravný prostriedok predstavuje v súdnom procese v Slovenskej republike odvolanie. Pokiaľ by zákonodarcu zamýšľal urobiť z najvyššieho súdu tretí stupeň s plnou jurisdikciou, nestanovil by katalóg dovolacích dôvodov.

V dovolaní musí byť uvedené, z akých dôvodov je rozhodnutie napádané a aké chyby sú rozhodnutiu vytýkané. V predmetnom dovolaní sa pritom konštatuje, že sa jedná o dovolací dôvod uvedený v § 371 ods. 1 písm. i) Trestného poriadku.

Najvyšší súd zistil, že dovolanie generálneho prokurátora nie je dôvodné, pretože je zjavné, že nie sú splnené podmienky a poznamenáva, že v zmysle § 385 Trestného poriadku je dovolací súd viazaný dovolacími dôvodmi, ktoré sú v ňom uvedené, z čoho vyplýva, že táto viazanosť sa týka vymedzenia chýb napadnutého rozhodnutia a konania, ktoré mu predchádzalo (§ 374 ods. 1 Trestného poriadku) a nie právnych dôvodov dovolania v ňom uvedených v súlade s § 374 ods. 2 Trestného poriadku z hľadiska ich hodnotenia (R 120/2012-I).

Z uvedeného je preto potrebné vyvodiť, a to aj s ohľadom na povahu dovolacieho konania, ktoré je ako návrhové konanie vždy podmienené návrhom oprávnenej osoby znalej práva - minister spravodlivosti, generálny prokurátor, obhajca v mene obvineného, že Najvyšší súd Slovenskej republiky je viazaný podaným návrhom do takej miery, že v rámci prieskumu dodržiavania zákonnosti, nemôže ísť nad rámec návrhu a tam špecifikovaných dôvodov dovolania (§ 385 Trestného poriadku).

K uplatnenému dovolaciemu dôvodu podľa § 371 ods. 1 písm. i) Trestného poriadku dovolací súd uvádza, že tento je naplnený len vtedy, ak rozhodnutie je založené na nesprávnom právnom posúdení zisteného skutku, alebo na nesprávnom použití iného hmotnoprávneho ustanovenia. Nesprávnym právnym posúdením zisteného skutku sa rozumie, že skutok bol v napadnutom rozhodnutí kvalifikovaný ako trestný čin napriek tomu, že nešlo o žiadny trestný čin, alebo že ustálený skutok vykazuje znaky iného trestného činu, alebo že obvinený bol uznaný za vinného z prísnejšieho trestného činu, než ktorého sa ustáleným skutkom dopustil. Podstatou správneho posúdenia skutku je aplikácia hmotného práva, teda že skutok zistený v napadnutom rozhodnutí bol subsumovaný - podradený pod správnu skutkovú podstatu trestného činu upravenú v Trestnom zákone, pričom len opačný prípad (nesprávna subsumpcia) odôvodňuje naplnenie tohto dôvodu.

Nesprávnym použitím iného hmotnoprávneho ustanovenia sa rozumie nedostatočné posúdenie okolností vylučujúcich protiprávnosť (§ 24 - krajná núdza, § 25 - nutná obrana, § 26 - oprávnené použitie zbrane, § 27 - dovolené riziko, § 28 - výkon práva a povinnosti, § 29 - súhlas poškodeného, § 30 - plnenie úlohy agenta), prípadne zániku trestnosti činu (najmä § 87 Trestného zákona - premlčanie trestného stíhania), resp. chybné rozhodnutia súdu pri uložení úhrnného trestu a spoločného trestu § 41 Trestného zákona), súhrnného trestu (§ 42 Trestného zákona) a pod.

Pre dovolací súd sú rozhodujúce skutkové zistenia, podľa ktorých obvinený mal spáchať skutok tak, ako je uvedený v obžalobe a v uznesení okresného súdu o zastavení trestného stíhania. Dovolací súd teda nemôže, ak dovolanie nepodal minister spravodlivosti podľa § 371 ods. 3 Trestného poriadku, posudzovať správnosť a úplnosť skutkových zistení aj preto, že nie je oprávnený bez ďalšieho prehodnocovať v prípravnom konaní zabezpečené a v súdnom konaní vykonané dôkazy bez toho, aby ich mohol v konaní o dovolaní sám vykonávať. Ťažisko dokazovania je totižto v konaní na súde prvého stupňa a jeho skutkové závery môže dopĺňať, resp. korigovať iba odvolací súd v rámci odvolacieho konania. Dovolací súd nie je odvolacou inštanciou zameranou na preskúmavanie rozhodnutí súdu prvého či druhého stupňa v takom rozsahu, ako to predpokladá odvolacie konanie. S ohľadom na to nemôže dovolací súd skúmať právne závery a dôkazné úvahy súdov nižších stupňov (ani prokurátora v obžalobe) na základe ktorých dospeli k záveru o naplnení či nenaplnení všetkých znakov žalovaného trestného činu.

Pokiaľ teda prokurátor v obžalobe konštatuje, že obvinený L.R. spáchal prečin usmrtenia podľa § 149 ods. 1 Trestného zákona spôsobom uvedeným v skutkovej vete obžaloby a teda, že jeho konaním (tam uvedeným) boli naplnené všetky znaky skutkovej podstaty označeného trestného činu, nepochybne pre vyslovenie takéhoto záveru vychádza z dôkazov obsiahnutých v spise. Aj keď súd prvého stupňa dospel k záveru o vine obvineného, o ktorý oprel následne aj odsudzujúci rozsudok, krajský súd následne len inak hodnotil v spise obsiahnuté dôkazy ako prokurátor, pričom na ich podklade, riadiac sa obsahom § 2 ods. 12 Trestného poriadku dospel k tomu záveru, že (za súčasného zrušenia odsudzujúceho rozsudku súdu prvého stupňa) obvineného s poukazom na § 285 písm. b) Trestného poriadku oslobodil spod obžaloby.

Dovolateľ - generálny prokurátor v dovolaní argumentuje, že krajský súd nesprávne hodnotil dôkazy a všetky okolnosti prípadu a že práve ním poskytnuté hodnotenie dôkaznej situácie je to správne. Obvinený vo vyjadrení k dovolaniu replikuje v podstate tak, že súdy správne posúdili všetky okolnosti prípadu a správne vyhodnotili zabezpečené dôkazy a prokurátor zas nesprávne.

Ako je zrejmé z úvodných konštatovaní dovolacieho súdu zaoberajúcimi sa podstatou dovolacieho konania ako takého, v spojení s jeho základnými charakteristickými princípmi, z doposiaľ rekapitulovaného obsahu podaného dovolania a vyjadrenia k nemu je zrejmé, že ani jedna zo strán sa dostatočne, resp. vôbec nezamyslela, neriešila a ani sa (okrem predloženia dovolacieho návrhu, teda požiadavky, ako má vlastne dovolací súd s poukazom na dovolacie argumenty predkladané tou - ktorou stranou podľa jej subjektívnej predstavy rozhodnúť) nevyjadřila ku kompetencii najvyššieho súdu v dovolacom konaní.

Ako je však zrejmé zo znenia § 371 ods. 1 písm. i) veta za bodkočiarkou Trestného poriadku, dovolací súd nemôže správnosť a úplnosť zisteného skutku ďalej skúmať a meniť podľa takej, či onakej predstavy konkrétneho subjektu podávajúceho dovolanie (výnimku samozrejme predstavuje už uvádzaný predpoklad dovolania podaného ministrom spravodlivosti). Najvyšší súd sa ako súd dovolací nemôže zapojiť do „sporů“ medzi dovolateľom a súdmi nižších stupňov, ak tento spor spočíva výlučne len v rozdielnom hodnotení zabezpečených dôkazov a okolností prípadu, nakoľko zákon mu to výslovne zakazuje (viď. § 371 ods. 1 písm. i/ veta za bodkočiarkou Trestného poriadku).

Najvyšší súd pripomína, že právomoc dovolacieho súdu je v prípade dovolania podaného oprávnenou osobou uvedenom v § 369 ods. 2 Trestného poriadku striktne ohraničená dôvodmi dovolania len podľa § 371 ods. 1 Trestného poriadku (prvá veta v odseku 2 § 369 Trestného poriadku) a pokiaľ ide o dovolací dôvod podľa § 371 ods. 1 písm. i) Trestného poriadku (tento prípad), navyiac vetou za bodkočiarkou - správnosť a úplnosť zisteného skutku však dovolací súd nemôže skúmať a meniť.

Z citovaného zákonného ustanovenia vyplýva, že dovolací súd nemôže už v tretej inštancii opätovne hodnotiť dôkazy a tak (ako sa to domáha dovolateľ) dokonca dospieť k iným, nepochybne skutkovým záverom spočívajúcim v tom či boli, resp. neboli konaním uvedeným v skutkovej vete obžaloby naplnené všetky znaky skutkovej podstaty trestného činu. Hodnotenie dôkazov a vyvodenie z toho právnych záverov je nesporne kategóriou procesného práva - § 2 ods. 12 Trestného poriadku.

Je potom bez významu, či dospeli skôr konajúce a rozhodujúce súdy pri použití ich zákonom zverenej povinnosti, tak ako je táto vymedzená v § 2 ods. 12 Trestného poriadku, k záverom markantne odlišných od tých, ktoré v podanom dovolaní predkladá subjekt podávajúci dovolanie. Ustálenie záveru o naplnení, či nenaplnení znakov skutkovej podstaty trestného činu vždy podlieha rozboru dôkaznej situácie a okolností prípadu, pričom postup podľa § 119 Trestného poriadku (čo je tak isto kategória procesného práva) ukladá povinnosť dokazovať v trestnom konaní:

- písm. a) či sa stal skutok a či má znaky trestného činu
- písm. c) závažnosť činu, vrátane príčin a podmienok jeho spáchania (aj materiálny korektív)
- písm. e) následok....

V rámci dovolacieho konania, iniciovaného oprávnenou osobou uvedenou v 369 ods. 2 Trestného poriadku, z dôvodu podľa § 371 ods. 1 písm. i) Trestného poriadku, môže najvyšší súd posúdiť len to, či skutok alebo iné okolnosti skutkovej povahy boli správne právne posúdené a teda, či právna kvalifikácia v celom rozsahu zodpovedá skutkovej vete, v tomto prípade uvedenej v obžalobe. Nemôže však zasahovať do hodnotenia dôkazného stavu prokurátorom na jednej strane a súdmi nižších stupňov na druhej strane tak, aby rozhodol, ktorý z týchto subjektov správne posúdil zabezpečené dôkazy a vyhodnotil okolnosti prípadu a ktorý z nich vyvodil z tohto hodnotenia správne právne - kvalifikačné závery. Dovolací súd by tak mohol učiniť len vtedy, ak by dovolanie podal minister spravodlivosti Slovenskej republiky postupom podľa § 371 ods. 3 Trestného poriadku, čo sa ale v predmetnej veci nestalo.

Najvyšší súd so zreteľom na uvedené sumarizujúc uzatvára, že hoci sa najvyšší súd dôsledne oboznámil s argumentmi všetkých subjektov tohto konania, nemohol k nim zaujať stanovisko, pretože by tak porušil zákonnú maximu vyplývajúcu z vety za bodkočiarkou v § 371 ods. 1 písm. i) Trestného poriadku. Preto najvyšší súd uzatvára, že nezistil naplnenie dovolacieho dôvodu podľa § 371 ods. 1 písm. i) Trestného poriadku (ani iného) a preto rozhodol tak, ako je uvedené vo výrokovej časti tohto uznesenia.

S ohľadom na takto formulovaný záver najvyššieho súdu sa napokon nejavilo nevyhnutným tak podrobne citovať z odôvodnení rozsudkov súdu prvého stupňa a odvolacieho súdu, ako aj z dovolania generálneho prokurátora či z následnej repliky obvineného bezprostredne naň nadväzujúcej.

Najvyššiemu súdu, ako súdu dovolaciemu, potom nezostáva nič iné len skonštatovať, že sudy nižších stupňov postupovali v súlade so zákonom. Či išlo aj o obsahovo správne rozhodnutie už však najvyšší súd skúmať nemôže, pretože by musel preskúmať a prípadne i korigovať ako právne úvahy a hodnotenia dôkazov a všetky okolnosti prípadu prokurátorom, tak aj právne úvahy a hodnotenia dôkazov a okolnosti prípadu súdmi nižších stupňov. Dovolací súd v prípade, ak dovolanie nepodal minister spravodlivosti Slovenskej republiky podľa § 371 ods. 3 Trestného poriadku však takúto kompetenciu nemá a preto nezostalo najvyššiemu súdu iné len rozhodnúť tak, ako je uvedené vo výrokovej časti tohto uznesenia.

Poučenie:

Proti tomuto uzneseniu opravný prostriedok nie je prípustný.